24/09/2021

Άγιος Σιλουανός, η μεγάλη πνευματική μορφή του 20ού αι.

/ Ορθόδοξες Προβολές

Του Αλέξανδρου Χριστοδούλου, Θεολόγου

Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης (24 Σεπτεμβρίου)

Ο όσιος Σιλουανός —κατά κόσμον Συμεών Ιβάνοβιτς Αντόνωφ— γεννήθηκε το 1866 σε οικογένεια χωρικών της περιφερείας Ταμπώβ της Ρωσίας. Από την ηλικία των τεσσάρων ετών αναρωτιόταν: «Πού είναι αυτός ο Θεός; Όταν μεγαλώσω, θα γυρίσω όλη την γη αναζητώντας τον!» Στη νεανική του ηλικία όταν άκουσε το βίο ενός αγίου εγκλείστου ασκητού και τα θαύματα που γίνονταν στον τάφο του σκέφτηκε: «Αν αυτός είναι άγιος, άρα ο Θεός είναι μαζί μας και δεν υπάρχει λόγος να γυρίσω όλο τον κόσμο για να τον βρω». Με αυτή τη σκέψη η καρδιά του πυρώθηκε από αγάπη προς το Θεό.

Ο νους του προσκολλήθηκε στην αδιάλειπτη μνήμη του και προσευχόταν πολύ με δάκρυα. Παρατήρησε μια εσωτερική μεταβολή από τη χαρισματική αυτή κατάσταση, που διήρκεσε τρεις μήνες, και αισθάνθηκε πόθο για τον μοναχισμό.

Μετά τον εγκατέλειψε αυτή η χάρη και γύρισε στην κοσμική ζωή. Κάποια ημέρα σε μία συμπλοκή παρά λίγο θα σκότωνε ένα συγχωριανό του. Λίγο καιρό μετά από αυτό το επεισόδιο αποκοιμήθηκε και είδε στον ύπνο του ένα φίδι να σύρεται μέσα του από το στόμα. Μαζί με την αηδία που ένοιωσε άκουσε την φωνή της Θεοτόκου να του λέει με ασυνήθιστη γλυκύτητα: «Κατάπιες στο όνειρό σου φίδι και δεν σου άρεσε· το ίδιο δεν αρέσει και σε μένα να βλέπω τα έργα σου».

Τότε αισθάνθηκε βαθειά αποστροφή προς την αμαρτία και κυριευμένος από θερμή μετάνοια σκεπτόταν συνεχώς το Άγιον Όρος και την μέλλουσα κρίση. Το 1892, αμέσως μόλις τελείωσε την στρατιωτική του θητεία, ζήτησε από τον άγιο Ιωάννη της Κροστάνδης να εύχεται γι’ αυτόν «να μην τον κρατήσει ο κόσμος» και αναχώρησε για το Περιβόλι της Παναγίας. Εισήλθε ως δόκιμος στην ρωσική μονή του αγίου Παντελεήμονος. Μετά την γενική εξομολόγηση που έκανε στην αρχή της νέας του ζωής, ο πνευματικός του είπε ότι συγχωρήθηκαν όλες του οι αμαρτίες και ο νεαρός δόκιμος παραδόθηκε στην χαρά. Άρχισαν τότε να τον πολεμούν σαρκικοί λογισμοί. Ο πνευματικός τον συμβούλευσε να μη συγκατατίθεται στους λογισμούς, αλλά να τους διώχνει αμέσως με την επίκληση του ονόματος του Ιησού. Από την στιγμή εκείνη ο μακάριος δούλος του Θεού δεν δέχθηκε κατά τα σαράντα πέντε χρόνια της μοναστικής του ζωής ούτε ένα απρεπή λογισμό. Άρχισε με πύρινη αδιάλειπτη προσευχή να ζητά από τον Κύριο να τον ελεήσει, την μεν ημέρα στην βαριά και κοπιαστική διακονία του μύλου, που εκτελούσε με ακρίβεια, κυρίως όμως την νύκτα, την οποία περνούσε όλη σχεδόν με ολόθερμη προσευχή, όρθιος ή καθισμένος σ’ ένα σκαμνί. Όταν κουραζόταν από την εξάντληση κοιμόταν για λίγο καθισμένος στο σκαμνί και σηκωνόταν πάλι για προσευχή. Συνολικά κοιμόταν δύο ώρες το εικοσιτετράωρο και αυτές διακεκομμένες.

Τρεις εβδομάδες μετά την άφιξή του στο μοναστήρι, κάποιο βράδυ, καθώς προσευχόταν μπροστά στην εικόνα της Θεοτόκου, η ευχή του Ιησού εισέδυσε στην καρδιά του και άρχισε να ενεργείται εκεί μόνη της ασταμάτητα ημέρα και νύκτα. Την σπάνια και μεγάλη αυτή δωρεά, ακολούθησε σκληρός αγώνας κατά των λογισμών υπερηφάνειας και απογνώσεως για τη σωτηρία του, που του υπέβαλλαν οι δαίμονες. Μία νύκτα, την ώρα της προσευχής το κελλί του γέμισε ξαφνικά από ασυνήθιστο φως, που διαπέρασε όλο του το σώμα. Η ψυχή του ταράχθηκε. Η προσευχή, αν και συνέχισε να ενεργείται μέσα του, είχε χάσει τη συντριβή, και ο δόκιμος Συμεών κατάλαβε ότι επρόκειτο περί σατανικής πλάνης.

Έξι μήνες πάλευε με αυτές τις δαιμονικές επιθέσεις, προσευχόμενος με όλη την δυνατή ένταση οπουδήποτε και αν βρισκόταν, ώσπου έφθασε σε εσχάτη απόγνωση. Καθισμένος στο κελλί του, σκέφθηκε: «Ο Θεός είναι αδυσώπητος». Τότε ένοιωσε τελεία εγκατάλειψη και η ψυχή του για μία ώρα περίπου βυθίσθηκε στο σκοτάδι

απερίγραπτης αγωνίας. Την ώρα του εσπερινού, ενώ προσευχόταν με την ευχή: «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με τον αμαρτωλό», κοιτάζοντας την εικόνα του Χριστού του τέμπλου του παρεκκλησίου του μύλου, ξαφνικά τον περιέλαμψε υπερφυσικό φως —ιλαρό και γλυκύτατο αυτήν την φορά— και είδε τον Χριστό ζωντανό να τον κοιτάζει με ανείπωτη πραότητα. Η θεία αγάπη διαπέρασε όλη του την ύπαρξη και άρπαξε το πνεύμα του στην θεωρία του Θεού. Στα επόμενα σαράντα πέντε χρόνια του μοναχικού του βίου ακατάπαυστα ομολογούσε ότι διά του Αγίου Πνεύματος γνώρισε τον ίδιο τον Κύριο, ο οποίος του εμφανίστηκε και του απεκάλυψε την χάρη του στην πληρότητά της. Το όραμα αλλοίωσε την ψυχή του ώστε ακόρεστα πια το πνεύμα του, νύκτα και ημέρα στραμμένο προς τον αγαπημένο Κύριο, φώναζε: «Διψά η ψυχή μου τον Κύριο και με δάκρυα τον ζητώ. Πώς να μη σε ζητώ; Συ πρώτος με ζήτησες και μου έδωσες να γευθώ την γλυκύτητα του Πνεύματος του Αγίου, και η ψυχή μου σε αγάπησε ολοκληρωτικά».

Ο Συμεών συγκέντρωσε όλες του τις δυνάμεις στον αγώνα για καθαρή προσευχή, για να πολεμά τους δαιμονικούς λογισμούς της υπερηφάνειας. Κατά καιρούς τον παρηγορούσαν ολιγόχρονες επισκέψεις της χάριτος, αλλ’ όταν αυτή τον εγκατέλειπε και εμφανίζονταν δαίμονες, η οδύνη της ψυχής του ήταν απερίγραπτη. Προκειμένου να κρατήσει αναφαίρετη την χάρη μέσα του, άρχισε ένα μακροχρόνιο και εξαιρετικά επίπονο αγώνα, που συχνά ξεπερνούσε τις συνηθισμένες ανθρώπινες δυνάμεις.
Το 1896 εκάρη μικρόσχημος μοναχός με το όνομα Σιλουανός. Πέρασαν δεκαπέντε χρόνια μαρτυρικών αγώνων από την ημέρα που του εμφανίστηκε ο Κύριος· και μία νύκτα, όταν σηκώθηκε από το σκαμνί του για να κάνει μετάνοιες, ένας δαίμονας εμφανίστηκε μπροστά στην εικόνα του Χριστού περιμένοντας να τον προσκυνήσει. Ο Σιλουανός με πόνο καρδιάς ζήτησε την βοήθεια του Κυρίου και άκουσε στην ψυχή του την απάντηση: «Οι υπερήφανοι πάντα έτσι υποφέρουν από τους δαίμονες». «Κύριε», είπε ο Σιλουανός, «δίδαξέ με τί πρέπει να κάνω για να ταπεινωθεί η ψυχή μου;» Και πήρε την απάντηση: «Κράτα τον νου σου στον άδη και μη απελπίζου».

Με τον λόγο αυτό ο Θεός του απεκάλυψε ότι σκοπός κάθε ασκητικού αγώνα είναι η απόκτηση της ταπεινώσεως του Χριστού, που οδηγεί στην καθαρή προσευχή και στην απάθεια. Έλεγε πως, μόλις ο νους του έφευγε από την μνήμη του πυρός της κολάσεως, οι λογισμοί αποκτούσαν πάλι δύναμη.
Πέρασαν άλλα δεκαπέντε χρόνια εντατικού αγώνα, μέχρις ότου αποκτήσει πλήρη κυριαρχία επάνω σε κάθε κίνηση της καρδιάς του και εισέλθει κατά την τελευταία δεκαπενταετία της επίγειας ζωής του στην μακαρία κατάσταση της απαθείας.

Το 1911 εκάρη μεγαλόσχημος μοναχός. Εκείνη περίπου την εποχή, ποθώντας η

αδιάλειπτη προσευχή του να είναι απερίσπαστη, ζήτησε από τον ηγούμενο την ευλογία να αφήσει το διακόνημα του οικονόμου που είχε και να πάει στο παλαιό Ρωσικό, όπου χάρις στην ερημική ησυχία του τόπου ζούσαν αυστηροί ασκητές. Εκεί έπαθε ψύξη στο κεφάλι και έως τον θάνατό του υπέφερε από μαρτυρικούς πονοκεφάλους, τους οποίους θεώρησε ως παιδαγωγική τιμωρία, επειδή είχε κάνει το θέλημά του.

Ενάμιση χρόνο αργότερα το μοναστήρι τον ανακάλεσε στο διακόνημα του οικονόμου, στο οποίο παρέμεινε ως το τέλος της ζωής του. Επιστρέφοντας στην υπακοή του, η προσευχή του έγινε θερμότερη παρά στο παλαιό Ρωσικό. Κάθε πρωί περιερχόταν τα εργαστήρια, για να κατανείμει τις εργασίες της ημέρας και επέστρεφε πάλι στο κελλί του να προσευχηθεί με δάκρυα γι’ αυτούς τους ανθρώπους και τις οικογένειές τους, «για τον λαό του Θεού». Έχοντας λάβει από το Άγιο Πνεύμα το χάρισμα να βιώνει ενεργώς την απέραντη αγάπη του Χριστού προς τον κόσμο, με πύρινα δάκρυα προσευχόταν αδιαλείπτως για όλη την ανθρωπότητα, για όλον τον Αδάμ, ιδιαιτέρως δε για τους κεκοιμημένους. Έλεγε: «Να προσεύχεσαι για τους ανθρώπους σημαίνει να χύνεις αίμα»· και δίδασκε ότι το κριτήριο της αληθινής πίστεως είναι η αγάπη προς τους εχθρούς.

Στηρίζοντας τον κόσμο με την προσευχή του και δεόμενος στον Κύριο να τον γνωρίσουν εν Πνεύματι Αγίω όλοι οι λαοί της γης, τελείωσε εν ειρήνη τον επίγειο δρόμο του στις 24 Σεπτεμβρίου 1938. Στις 26 Νοεμβρίου 1987 έγινε η επίσημη κατάταξή του στο αγιολόγιο της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

πηγή: pemptousia.gr